

נ:

עין משפט
נר מצוה

נערה שנתפתה פרק רביעי כתובות

מסורת הש"ס

(א) ונכנס סבא (ב) לקמן
(ג) ונכנס סבא (ד) ונכנס סבא
(ה) ונכנס סבא (ו) ונכנס סבא
(ז) ונכנס סבא (ח) ונכנס סבא
(ט) ונכנס סבא (י) ונכנס סבא
(יא) ונכנס סבא (יב) ונכנס סבא
(יג) ונכנס סבא (יד) ונכנס סבא
(טו) ונכנס סבא (טז) ונכנס סבא
(יז) ונכנס סבא (יח) ונכנס סבא
(יט) ונכנס סבא (כ) ונכנס סבא
(כא) ונכנס סבא (כב) ונכנס סבא
(כג) ונכנס סבא (כד) ונכנס סבא
(כה) ונכנס סבא (כו) ונכנס סבא
(כז) ונכנס סבא (כח) ונכנס סבא
(כט) ונכנס סבא (ל) ונכנס סבא

מוסף רש"י

לפרנסה שמין באב
הנת יתומה שכלה לנשא
ותמיס לה נדוניה כפי
אימת שטת נקוייה נאכיה
והתן לו קמלן לשונו
סה כל לשון פרנסה
לשון עשיית נכסיה הוא
קונטרס נגדו ונכנס סבא

אוש עליה כולי עלמא. והוא לא פי' דנכנס יורשין דקאמר כתובת
בנין דיתכין היא וסבורים שקמס ירושה קאמר שאין הכנים יורשין
מטלטלין: דלמא כפוסה בנין דיתכין קאמר מר. לפי ששתי תקנות
הללו שתקט חכמים בתנאי כתובה לומדות זו מן וכתובת בנין דכרין
תנן בפרק מי שיהיה נשוי ולקמן דף
גא. דלחן נגבית מן המטלטלין דמתן
ר' שמעון אומר אפי' יש שם נכסים
שאלו להם אחריות אינן כלום עד
שיהא שם נכסים שיש להן אחריות
מומר על שתי הכתובות דינר והתם
מפרש דלהילכתא כתובת בנין דיתכין
דמתן מי שהיה נשוי שמי נשים ומתו
ואח"כ מת הוא ויורשין של כל אחת
מבקשין כתובת אמת כגון שכתובת
האחת מרובה או אם שמהן שות
פעמים שני האחת רבים וכני
האחת מועטין ואמת המועטין מבקשים
כתובת אמת ויחלקוה ביניהן וכני
השניה יחלקו את כתובת אמת ביניהן
ובאין עליהם מכה תנאי כתובת
אמת שכתובת אלו וכתובת בנין דכרין
דיהוין ליכי מינאי אינון ירתון כסף
כתובתין כו' אם יש מומר דינר על
שתי הכתובות שמתקיים בו תמלה
דאורייתא אלו טעלין כתובת אמת
ואלו טעלין כתובת אמת ואם לאו
חולקין בשוה למנין גולגולתם דמתקום
דמיעקרא תמלה דאורייתא לא מתון
רנן: מר דנכרא רבא הוא גיט.
שאלו ללמוד מוון צנות מירושלם דכרין
אלא מירושלם כתובת בנין דכרין
שכאש מכה תנאי כתובה כמותה: רב
ון מחיטי דעלייה. יתומות בלא לפניו
ומצועות מוונות מחיטי דאכניהן שלא
היו שם קרקעות אלא מטלטלין ותנן
להם: פרנסה הוא. לא מוונות היו
אלא פרנסת נדוניה לישא והיהיא
גביא ממטלטלי: ודשמואל דאמר
לפרנסה שמין באב. אומדן לפי
וותרנותו של אב או לפי קמלנותו
אם היה קיים כך וכך היה נתון להם
מנכסים הללו וכיון דאומד דעתו
שימיעין מקרקעי ומטלטלי שוים
צכך: מטלוייא דאב. לפי אומד עילוי
דעת וותרנותו: או דלמא מונוי ממש.
ואע"ג דתנאי כתובה ככתובה ואין
נגבית ממטלטלי דכל אסמכתא דשטרי

יתבי רב יוסף קמיה דרב המנונא. משמע דרב יוסף היה קטן
מרב המנונא ונפיק דקידושין ודף כה. וסמ' משמע דרב
המנונא תלמידו של רב חסדא היה גבי סבי דמיימא דלא אמו
לפירקיה דרב חסדא אמר ליה לרב המנונא זיל לנעניה ורב יוסף
חזירו של רב חסדא היה אלא 5"ל
דמרי רב המנונא הווי:
ומאי עלייה מעייליאי דאב. לקמן
בפרק מילאת האשה ודף
(סא). פרי"ח דהא דאמר שמואל שמין
באב לא ליפוט כח הבת לימן לה
ותר מעשור נכסים אם האב היה
ותמן אלא לגרוע כחה ולימן לה
פחות מעשור נכסים אם אמו יודעין
שהוא עזקן דלא מנינו שומא לעלייא
אלא לגרועתה כדאמרי' בפי מילאת
האשה (ב"י סא) מעשה ונתן לה רבי
עד שנים עשר נכסים ולקמן ודף
נכ: נמי משמע דדוקא עד עישור
נכסים שרי רבנן אבל טפי איכא
עובדי אסתגא דפרין מי איכא
מתי דרזמנא דאמר ברא לירות
ברתא לא תירות ומתקני רבנן כו'
ומסקי עד כמה משמע עד כמה שרי
רבנן אע"ג דדמי לעובדי אסתגא
עד עישור נכסים ומיהו הכא משמע
עלייא דאב דשמואל לעלייא קאמר
וש לומר דלענין מטלטלי דוקא הו'
לעלייא דכיון דשמין בדעת האב
גביא נמי ממטלטלי אבל לענין כמה
בדעת האב לימן הו' לגרועתה שלא
להוסף על עישור אלא לפחות וא"ת
דנפק מילאת האשה (ב"י סא) תנן
רבי יהודה אומר אם השיא בת
הראשונה יתן לשהי דרך שנתן
לראשונה משמע אפילו נתן לראשונה
יותר מעשור נכסים מדקא מהדרי
ליה רבנן פעמים שאדם עשיר והעני
פירוש עשיר בדעת והעני בדעת ולא
יתן לזאת כמו שנתן לראשונה אלא
שמין את הנכסים ועשור נכסים יתנו
ולא יותר ושמואל דאמר שמין באב
כרי' סבירא ליה ואורי' דלעולם
לא קאמר רבי יהודה יתן לשהי
דרך שנתן לראשונה אלא דדוקא
כשנתן לראשונה עשור נכסים או
פחות ורבנן מהדרי ליה דאין ללכת
אחר דעתו הראשונה כיון שדעת
האדם משתנה הילכך לעולם יתנו עשור נכסים ויש להניח ראייה
דרכי אית ליה כהדיא כרי' בפרק מילאת האשה (סא) וקאמר רבי
כהדיא שמתתא דפרנסה ערפא ממשעבדי ולא מוונות לפי שמונות
אין קצובים כדאמרינן בהניזוקין (גיטין דף גא. וסא) ופרנסה מיקן
קייא כדאמר התם ואם איתא דלהוסף על עשור נכסים נמי שמין
באב אם כן פרנסה נמי אינה קצובה אבל אם אין שמין אלא
לפחות מעשור נכסים יתחא אע"פ שאין לה קצבה למטה כיון
דלמעלה מיהא יש לה קצבה יכולין הלקוחות לזהר ולהניח מבני
חרי כדי עשור נכסים ומיהו אין ראייה דאם כן מהאי טעמא נמי יז
קצבה למונות כששיעבדו האחים דהא יש קצבה למעלה עד נגר
ואין לומר דהתם איכא למימר שמה חלקה ותצטרך רפואה ואמרינן בפרקין דרפואה שאין לה קצבה היא בכלל מוונות דהא חשיב בהניזוקין (ב"י
סא) פסק לון ה' שנים בת אשתו יש לה קצבה דקמני והיא ניונות מנכסים משועבדים אלא דלפי אע"פ שקצובים למעלה עד נגר כיון שאין קצובין
למטה דאפשר שגנא קודם לא חשיב קצובין אבל פרנסה יש לה קצבה שאפשר ללקוחות לנכר הדברים ע"י ב"ד ולשוש דעתו של אב בין למעלה
בין למטה: **ואמור** ליה זון בו'. ואם תאמר ומאי אולמיה הא דשמואל יותר מהיהא דרב יצחק בר יוסף דמבעיא לו אי סבר רב כותמיה וי"ל
משום דשמואל עבד עובדא מייתי מיניה ולא מסתבר ליה דרב פליג אדשמואל דהא בלאו הכי משמע דרב זון היינו מוונות אלא דמבעיא ליה
משום דלא יתחא ליה למימר שחלקו רב על המשנה דקמני דמוונות הבנות הו' כירושלם בנין דיתכין ומייתי ראייה דשמואל דעבד עובדא
והכי נמי מצי סבר רב כדמשמע לישנא דון רב וסברי דאחרי כן שניו התקנה וא"ת והיכי משמע מילתא דשמואל דאמר זיל זון דמוונות ממש
קאמר יותר ממילתיה דרבי חיאי בר יוסף דקאמר רב זון וי"ל דסברא הוא בשעה שפוסק הוראה יש לו לפסוק בשלשון דליכא למיטעו הילכך איכא
למימר טפי דזיל זון ממש קאמר אבל רבי חיאי בר יוסף היה שונה קבלתו ולא היה כל כך מדקדק בלשונו: **אמור** אהו ז"ו אהדרו בו'. טועין
דבד משנה חשיב להו רב נחמן והוא בעצמו היה יכול להחזיר הדין אלא שבעלי דינין לא היו שומעין לו כמו לדינין לכן קאמר להו זילו אהדרו:
סוף

עב א מתי פטיו מהל'
אשתו הלו טפי' מהל'
הרבי' פי קוף פפי' כשם
ערב ב מתי פפי' סה' י'
פסק לאין פה טפי' ע'
סה פי קוף פפי' א':

תוספות רי"ד

יתבי רבי יוסף קמיה דרביה
ויתבי רבי יוסף קאמר כשם
שאין (הבעל יורש) והבנים
יורשין כתובת בנין אלא
מן הקרקע כך אין הבנות
ניזונות אלא מן הקרקע: